

AYT COĞRAFYA

S O R U B A N K A S I

ÖSYM
TARZINA
%100
UYUMLU

Muharrem Yiğit

ORİJİNAL

- Aşağıdaki Hologramı Kazıyınız.
- 3D Mobil Uygulamasında Karekodu Okutunuz.
- Kitap Orijinal mi Kontrol Ediniz.
- Korsansa Orijinal Baskısı Ücretsiz Gönderilecektir.
- Aşağıda Hologram Yoksa Kitabı Aldığınız Yere İade Ediniz.

Muharrem Hoca'dan ve
İbrahim Can Hoca'dan

**DETAYLI
VIDEO
ÇÖZÜMLÜ**

*Bu ürünün bütün hakları **3D YAYINLARI**'na aittir.*

Tamamının ya da bir kısmının ürünü yayımlayan şirketin

önceden izni olmaksızın fotokopi ya da elektronik, mekanik

herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılması, yayımlanması ve

depolanması yasaktır.

Kapak

3D Yayınları Grafik Birimi

Dizgi

3D Yayınları Dizgi Birimi

Baskı Tarihi

2025

Baskı

Başak Matbaacılık

Sertifika No: 51529

Baskı Adresi

Çınar Mahallesi Çankırı Bulvarı No: 108

Akyurt / Ankara

3D Yayınları

Fatih Sultan Mh. 2720 Sk. No: 4/B High Life Office Etimesgut/ANKARA

Tel : 444 0 407

3dyayinlari

@3Dyayinlari

Değerli Öğrencilerimiz;

Üniversite sınavına hazırlandığınız büyük çaba göstereceğiniz uzun maratonda sizlere yardımcı olmak için AYT Coğrafya Soru Bankası'nı hazırlayarak sizlerin kullanımına sunduk.

MEB'in kazanımları ile geçmişten günümüze kadar ÖSYM tarafından yapılan tüm üniversiteye giriş sınavlarını tarayarak bu doğrultuda oluşturduğumuz soru bankamızda, AYT sınavında acaba bu da çıkar mı? diyebileceğiniz her türlü soru ve konu ile ilgili farklı yöntemlerle hazırlanan çalışmaları bulabilirsiniz.

3D Coğrafya Soru Bankası, her test için kolay, orta ve zor sorulardan meydana gelmiştir. Ayrıca belirli aralıklarla hazırlanan Tümevarım testleri ile de önceki öğrenmeleriniz tekrar edilerek tam öğrenmeniz sağlanacaktır.

Kitabımızda grafik, harita, resim ve tablo gibi öğrencilerimizin yorumlamakta güçlük yaşadığı görsellere çok fazla yer verdik. Bu eksikliklerin giderilmesi için değişik teknikler kullandık.

AYT coğrafya soru bankası sizin üniversite kazanmanızı sağlamanın yanında, Türkiye ve Dünya ile ilgili entelektüel yapınızın da gelişmesine katkı sağlayacaktır. Yakın çevrenizden başlayarak tüm dünya ile ilgili coğrafi farkındalık kazanarak karşılaşılabileceğiniz sorunlara farklı çözümler üretebilir ya da fikir sunabilirsiniz.

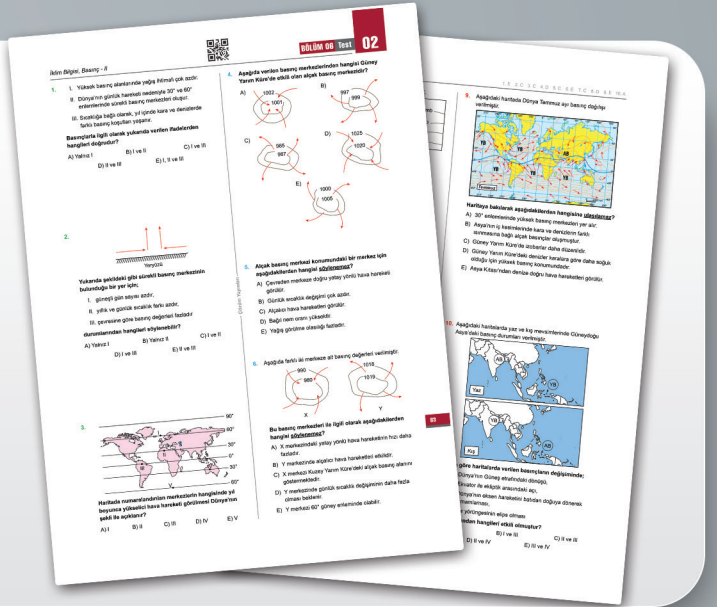
AYT Coğrafya Soru Bankası'nın hazırlanması sürecinde her zaman destek olan eşim Sibel YİĞİT'e, Yayın Müdürü Emre ERDOĞAN'a, Yayın Müdür Yardımcısı İlke Özlem ÜNALAN'a, Süreç Yönetmenimiz Fatmanur YILDIRIM'a ve kaliteli dizgi ve tasarımları ile kitabımıza şekil veren Sena DOĞAN'a teşekkür ederim.

Muharrem Yiğit

1. BOYUT

3 Düzey Testleri

3 Düzey konu testlerinde sorular zorluk derecelerine göre sınıflandırılmıştır. İlk 3 soru kolay, son 3 soru zor, diğer sorular ise orta seviye olarak belirlenmiştir. Bu sayede öğrencilerin her konuda farklı zorluklarda ve tarzlarda soruyla karşılaşması sağlanmıştır.

2. BOYUT

BİRE BİR ÖSYM Testleri

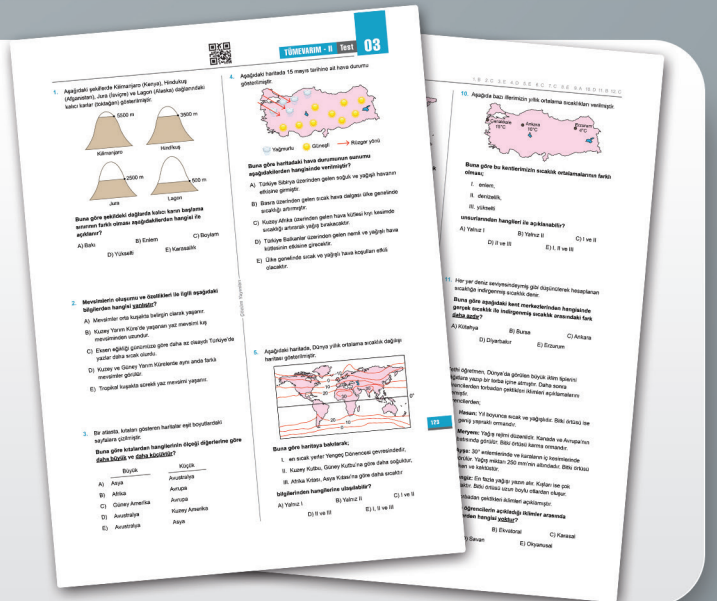
ÖSYM'nin geçmiş yıllardaki birikimleri göz önüne alınarak hazırlanan bire bir ÖSYM testleri ile konu sonlarında öğrencinin o konuyu bütünsel bir bakış açısıyla taraması sağlanmıştır.

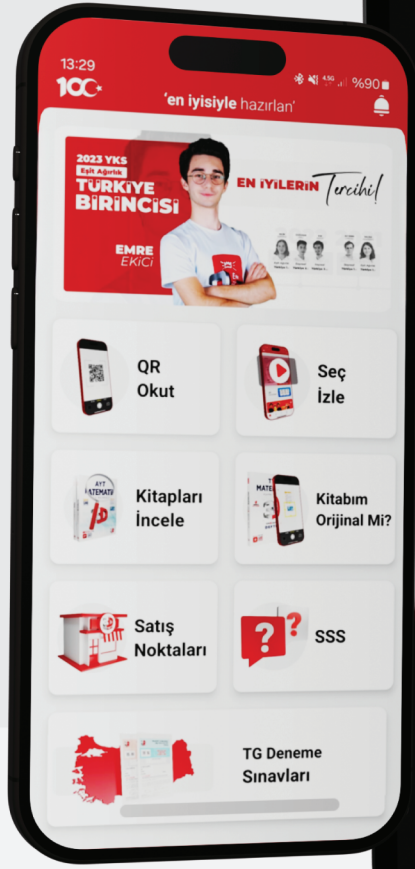

3. BOYUT

Tümevarım Testleri

Ünite aralarında konuyu geriye doğru tümevarım tekniğiyle tarayan genel tarama testleri ile öğrencilerin son ana kadar tüm konuları dinamik bir şekilde hatırlaması amaçlanmıştır.

- 1 **3D Mobil** uygulamasını telefon veya tabletine indir.
- 2 **Testler** üzerindeki karekodu okut.
- 3 Dilediğin **fenomeni** seç.
- 4 Tüm soruların **video çözümlerini** izle.

Ayrıca video çözümlerimize
3dyayinlari.com adresinden veya
3D Yayınları Youtube kanalından
ulaşabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

01. BÖLÜM:

Biyçeşitlilik ve Biyomlar	7
Ekosistem - Madde Döngüleri ve Enerji Akışı.....	13
Su Ekosistemleri.....	17
Bire Bir ÖSYM	21
Ekstrem Doğa Olayları	23
Küresel İklim Değişimi	27
Bire Bir ÖSYM	31
TÜMEVARIM - I	33

02. BÖLÜM:

Nüfus Politikaları.....	37
Türkiye'de Uygulanan Nüfus Politikaları ve Nüfus Projeksiyonu.....	41
Bire Bir ÖSYM	43
Şehirlerin Fonksiyonları Değişimi ve Etki Alanları	45
Türkiye'deki Şehir Yerleşmeleri	51
Türkiye'deki Kır Yerleşmeleri	53
Şehirleşme, Sanayi ve Göç İlişkisi.....	55
Gelecekte Şehir ve Ekonomi	57
Ekonomik Faaliyetler (Üretim, Dağıtım, Tüketim).....	59
Doğal Kaynak ve Ekonomi	63
Bire Bir ÖSYM	65
TÜMEVARIM - II	67

03. BÖLÜM:

Türkiye'de Uygulanan Ekonomi Politikaları	73
Türkiye'de Tarımı Etkileyen Faktörler	75
Türkiye'de Tarım ve Yetiştirilen Tarım Ürünleri	79
Türkiye'de Hayvancılık ve Ormancılık	85
Bire Bir ÖSYM	89
Türkiye'nin Madenleri ve Enerji Kaynakları	91
Türkiye'de Sanayi.....	97
Türkiye'nin İşlevsel Bölgeleri ve Kalkınma Projeleri	103
Bire Bir ÖSYM	107
Türkiye'de Ulaşım.....	109
Dünya'da ve Türkiye'de Ticaret.....	115
Türkiye'de Turizm	121
Bire Bir ÖSYM	127
TÜMEVARIM - III	129

04. BÖLÜM:

Kültür Bölgeleri	137
Türk Kültürü ve Anadolu'nun Kültürel Özellikleri.....	143
Bire Bir ÖSYM	147
Küresel Ticaret	149
Turizm.....	151
Sanayileşme Süreci.....	153
Tarım ve Ekonomi İlişkisi	155
Bire Bir ÖSYM	157
Uluslararası Örgütler	159
Jeopolitik Konum ve Türkiye'nin Jeopolitik Konumu.....	165

Bire Bir ÖSYM	169
Ülkelerin Gelişmişlik Seviyesi ve Ekonomi	171
Enerji Güzergâhları ve Etkileri.....	175
Çatışma Bölgeleri	177
Bire Bir ÖSYM	179
TÜMEVARIM - IV	181

05. BÖLÜM:

Çevre Sorunlarının Sınıflandırılması	191
Doğal Kaynak Kullanımı ve Çevreye Etkisi	197
Küresel Çevre Sorunları	203
Çevre Sorunlarını Önlemeye Yönelik Çalışmalar	207
Bire Bir ÖSYM	211
TÜMEVARIM - V	213

1. Biyoçeşitliliğin doğal sistemler içindeki yeri ile ilgili;

- I. Canlıların büyük bölümü atmosferin yerden itibaren 100 metre yüksekliğe kadar olan kısımda yaşar.
- II. Hidrosferde yaşayan canlıların büyük bölümü derinliği 2000 metreden fazla olan deniz veya okyanus çukurlarında yaşar.
- III. Litosferde yaşayan canlıların büyük bölümü yeryüzünde ya da derinliği 1 metreye kadar olan yerlerde yaşar.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2.

Doğal koşullar göz önüne alındığında haritada numaralandırılmış alanlardan hangisinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bir bölgedeki çeşitli özelliklere sahip bitki ve hayvan türleri ile mikroorganizmaların sayısına ve bu canlıların birbiri ile olan ilişkisine biyoçeşitlilik denir. Biyoçeşitliliğin yer yüzündeki dağılışını etkileyen en önemli faktör ----

Açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) iklim koşullarıdır.
B) yer şekilleridir.
C) su kaynaklarıdır.
D) toprak yapısıdır.
E) insan faaliyetleridir.

4. Biyoçeşitliliğin yeryüzündeki dağılışını fiziki (doğal), paleocoğrafya ve biyolojik faktörler etkiler.

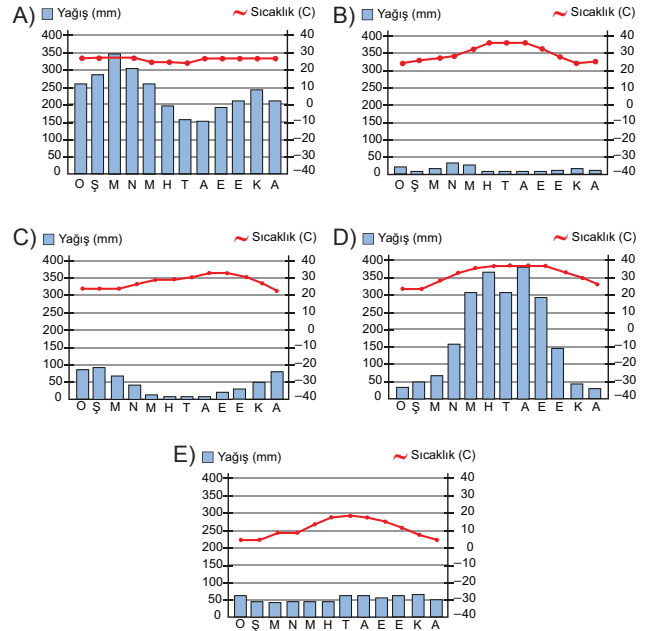
Buna göre;

- I. yer şekilleri,
- II. iklim değişikliği,
- III. kıtaların kayması,
- IV. tarım faaliyetleri

faktörlerinden hangileri biyoçeşitliliği etkileyen paleocoğrafya unsurları arasında yer alır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıdaki sıcaklık ve yağış grafiklerinden hangisine sahip olan bölgede canlı çeşitliliği daha azdır?

6. Aşağıdakilerden hangisi yeryüzündeki canlıların sayısını ve değişimini etkileyen biyolojik faktörler içinde yer alır?

- A) Su kaynakları
B) Toprak türü
C) Yer şekilleri
D) İklim özellikleri
E) Sanayi faaliyetleri

7. Aşağıda biyoçeşitliliği açıklamada kullanılan bazı terimlere ait özellikler verilmiştir.

- Benzer bitki ve hayvan topluluklarının yaşadığı alana denir.
- Bir bölgede yaşayan bitki türlerini ifade eder.
- Aynı ortak atadan gelen ve çiftleştiklerinde verimli nesiller meydana getiren bireyleri ifade eder.
- Fiziki faktörlerin kontrol ettiği belirli bir yörede yaşayan canlıların yaşadığı ortama denir.

Buna göre hangi terime ait bir özellikten bahsedilmemiştir?

- A) Tür
- B) Popülasyon
- C) Biyom
- D) Habitat
- E) Flora

8. Aşağıdaki haritada bazı alanlar boyanarak gösterilmiştir.

Bu alanlarda aşağıdaki biyomlardan hangisine ait canlılar yaşar?

- A) Çalı B) Çöl C) Savan D) Dağ E) Çayır

9. Aşağıda biyoçeşitlilik ile ilgili iki kavrama ait açıklama verilmiştir.

- I. Canlıların birbirleri veya çevresi ile ilişkilerini inceleyen bilime denir.
- II. Bir bölgede yaşayan ve sürekli etkileşim hâlinde olan canlı ve cansız öğelerin oluşturduğu bütüne denir.

Bu kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Klimatoloji	Biyosfer
B)	Biyocoğrafya	Popülasyon
C)	Ekoloji	Ekosistem
D)	Klimatoloji	Ekosistem
E)	Ekoloji	Biyosfer

10. Aşağıda bir biyoma ait özellikler verilmiştir.

- Yükseltisi fazla olan dağların zirvesinde zorlu iklim ve yer şekillerine uyum sağlayan canlıların oluşturduğu biyomdur.
- Bitki örütüsü iğne yapraklı ağaçlardan oluşan orman, daha yükseklerde ise dağ çayırlarıdır.
- Başlıca hayvan türleri; dağ keçisi, kar tavşanı ve kartaldır.

Bu biyom aşağıda verilen ülkelerin hangisinde yoktur?

- A) İtalya B) Şili C) Hindistan
- D) Mısır E) ABD

11. Coğrafya dersinden ödev hazırlayan Asya, aşağıda taranarak gösterilen alanlarda bulunan biyomlar hakkında araştırma yapmıştır.

Buna göre Asya'nın hazırladığı ödevde;

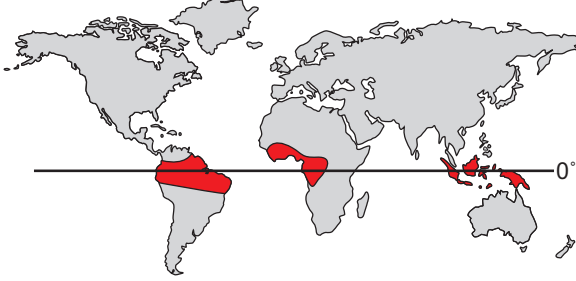
- I. savan,
- II. çöl,
- III. tundra,
- IV. çalı,

biyomlarından hangileri yer almalıdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
- D) II ve IV E) III ve IV

1. Aşağıdaki haritada bir biyomun dağılışı gösterilmiştir.

Bu biyomla ilgili olarak,

- I. Yıl boyunca sıcaklık ve yağışın yüksek olması nedeniyle canlı çeşidi ve sayısı fazladır.
- II. Bitki örtüsü iğne yapraklı ağaçlardan oluşan ormandır.
- III. Orangutan, goril, şempanze, jaguar, yılan, kertenkele, kuş, kelebek ve böcek türleri yaşar.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. I. Eğimin fazla olduğu dik yamaçlarda bitkilerin çok az olması
II. 70° - 80° enlemlerinde yıl boyunca sıcaklığın düşük olması nedeniyle canlı sayısının çok az olması
III. Humus oranının yüksek olduğu alanlarda bitkilerin daha hızlı büyümesi
IV. Rüzgârların bitkilerin tohum ve polenlerini savurup taşıyarak yayılış alanlarını genişletmesi

Yukarıda verilenlerden hangileri iklim koşullarının biyçeşitliliği etkilediğine örnek gösterilebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

Harita dağılışı verilen biyom aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tropikal yağmur ormanları biyomu
B) İğne yapraklı orman biyomu
C) Ilıman çayırlar biyomu
D) Çalı biyomu
E) Tundra biyomu

4. Su kaynaklarının sınırlı olduğu sıcak ve kurak bölgelerde biyçeşitlilik azdır.

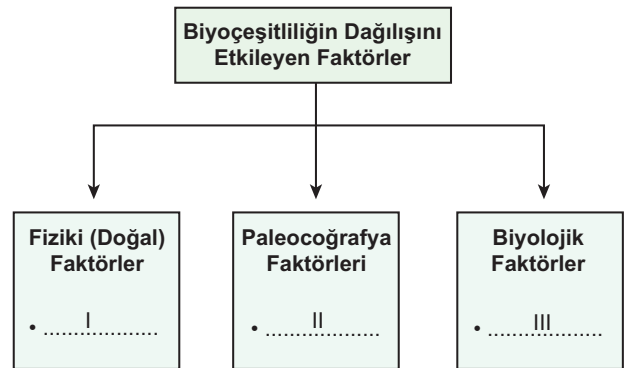
Bu duruma bağlı olarak;

- I. Kuzey Afrika,
- II. Kanada'nın kuzeyi,
- III. Avustralya'nın iç kesimleri,
- IV. Avrupa'nın batısı

bölgelerinden hangilerinde biyçeşitlilik azdır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

- 5.

Kavram haritasında numaralandırılarak boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

I	II	III
A) Su kaynakları	İklim değişikliği	İnsan faaliyetleri
B) Toprak yapısı	İklim	Yer şekilleri
C) Kıtaların kayması	Su kaynakları	Bitkiler
D) Yer şekilleri	Kıtaların kayması	Toprak yapısı
E) Toprak yapısı	İklim	İnsan faaliyetleri

6. Aşağıda canlıların yer yüzündeki dağılışı ile ilgili bir durum verilmiştir.

- Karadeniz günümüzden yaklaşık 10.000 yıl önce bir göl halindeydi. Suları tatlı olan bu gölde tatlı su canlıları yaşamaktaydı. Ancak İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının oluşumu ile Akdeniz'e bağlanan bu göl, deniz haline geldi. Tuzlu su ile birleşen tatlı su canlıları birer birer yok oldu. Günümüzde Karadeniz'de tuzlu sulara uyum sağlayan bitki ve hayvanlar yaşamaktadır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisine örnek gösterilebilir?

- A) Denizlerin tamamının daha önce göl olduğuna
B) Beşeri faaliyetlerin biyoçeşitliliği etkilediğine
C) Yer şekillerinin canlı yaşamını etkilediğine
D) Paleocoğrafya özelliklerinin biyoçeşitliliği etkilediğine
E) Denizlerdeki biyoçeşitliliğin daha fazla olduğuna

8. Kuvaterner'de görülen buzullaşma sonucu canlıların çoğu sıcak bölgelere doğru göç etmiştir. Ayrıca buzullaşmanın etkisiyle deniz seviyesi çekilmiş karaların kapladığı alan genişlemiştir. Bu değişikliklere bağlı olarak ---- kara hâline gelmiş ve buradan Kuzey Amerika ile Asya kıtaları arasında canlı geçişleri yaşanmıştır.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bering Boğazı
B) Hürmüz Boğazı
C) Malakka Boğazı
D) Macellan Boğazı
E) Babülmendep Boğazı

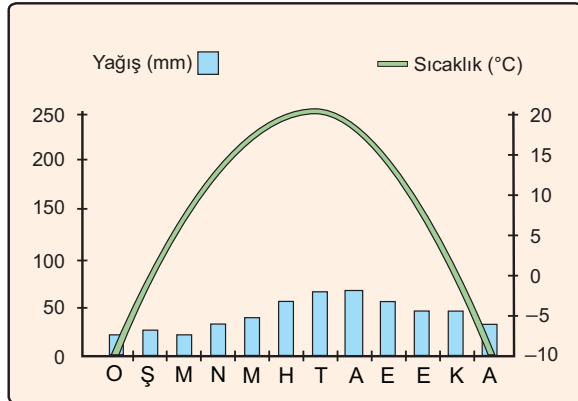
9. Yer şekillerinin engebeli olduğu ya da yükseltinin kısa mesafede değiştiği alanlarda bitki ve hayvan çeşidi fazladır.

Buna göre haritada numaralandırılmış alanların hangilerinde bitki ve hayvan çeşidinin fazla olması beklenir?

- A) I ve II
B) I ve III
C) II ve IV
D) III ve V
E) IV ve V

7. Aşağıda bir bölgeye ait sıcaklık ve yağış değerleri verilmiştir.

Grafiğin ait olduğu bölgede aşağıda verilen biyomlardan hangisi görülür?

- A) Ekvatorial yağmur ormanları
B) İğne yapraklı orman
C) Yaprak döken orman
D) Tundra
E) Çalı

10. Yıl boyunca sıcaklığın 0°C'nin altında olduğu sürekli kar ve buz altında olan biyomdur. Bitki örtüsü yoktur. Başlıca hayvan türleri penguen, fok ve kutup ayısıdır.

Bazı özellikleri verilen bu biyom aşağıdaki bölgelerden hangilerinde görülür?

- A) Sibirya ve Himalayalar
B) Alaska ve Kuzey Afrika
C) Grönland ve Antarktika
D) Doğu Asya ve Güneybatı Avustralya
E) Güney Amerika ve Karayipler

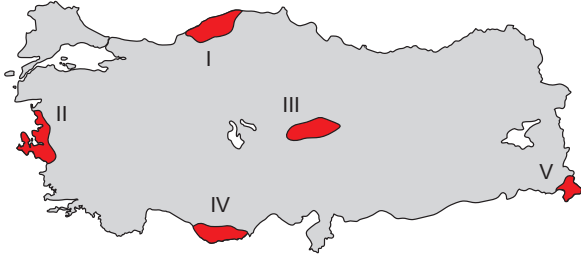

1. Amazon ve Kongo Havzaları ile Endonezya ve Malezya Adalarında biyocoşeşitliliğin fazla olmasının temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yer şekillerinin sade olması
- B) Su kaynaklarının çok olması
- C) Yıl boyunca sıcak ve yağışlı olması
- D) Nüfus yoğunluğunun az olması
- E) Yıkanmış toprakların bulunması

2. Aşağıda bir biyoma ait bazı özellikler ve haritada numaralanmış beş bölge verilmiştir.

- Yazları sıcak ve kurak kışları ılık ve yağışlı geçer.
- Bitki örtüsü kısa boylu ağağlar ve ęalılarıdır. Zeytin, defne, kekik, sandal, mersin gibi bitkiler bulunur.
- Başlıca hayvan türleri; dağ keçisi, yaban koyunu, ęakal, puma, tilki ve kokarcadır.

Haritada numaralanmış bölgelerden hangilerinde sözü edilen biyom bulunur?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

3. İnsanlar ihtiyağlarını karşılamak için bitki ve hayvanlardan faydalanır. Ancak bu faydalanma sırasında insanlar biyocoşeşitliliğe zarar vermektedir

Aşağıdakilerden hangisi bu zararlardan biri değildir?

- A) Tarımsal verimi artırmak için zirai ilağ kullanması
- B) Bazı hayvanları kürk ve derileri için avlaması
- C) Endemik bitkilerin bulunduğu alanları, tarım arazilerine dönüştürmesi
- D) Tarım ürünlerinin hasadından sonra geriye kalan anızın yakılması
- E) Nesli tükenmekte olan hayvanların yaşam alanlarının milli park yapılması

4. Çöl biyomu ve bu biyomda yaşayan canlılar ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yağış miktarının 200 milimetrenin altında olduğu yerlerde görölür.
- B) Deve, akrep, yılan, tilki gibi hayvanlar yaşar.
- C) Bitkiler terlemeyi en aza indirmek için genelde dikenlidir.
- D) Su çok az olduğu için bitkilerin kök sistemleri yeterince gelişmemiştir.
- E) Dönenceler çevresi ile karaların iç kesimlerinde görölür.

5.

Haritada numaralanmış alanlarda görülen biyomlar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Kutup	alı	öl
B)	İğne yapraklı orman	Savan	Yaprak döken orman
C)	İğne yapraklı orman	Tropikal yağmur ormanları	Yaprak döken orman
D)	Tundra	Savan	öl
E)	Tundra	alı	Savan

- 6. I. Savan
- II. Tundra
- III. Çalı
- IV. Ilıman ęayırlar

Yukarıda verilen biyomlardan hangileri Türkiye'de görölmez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

7. Sibel öğretmen coğrafya dersinde biyoçeşitlilik konusunu tekrar ederken öğrencilerine " biyoçeşitliliğin yeryüzündeki dağılışı ve bu dağılışı etkileyen fiziki faktörler hakkında ne söyleyebilirsiniz? " şeklinde soru sormuştur.

Öğrencilerden;

Asya : Sıcaklık ve yağış koşullarının yıl boyunca yüksek olduğu yerlerde biyoçeşitlilik fazladır.

Aysu : Kara biyomları akarsu ya da tatlı suya sahip göllerin etrafında daha fazladır.

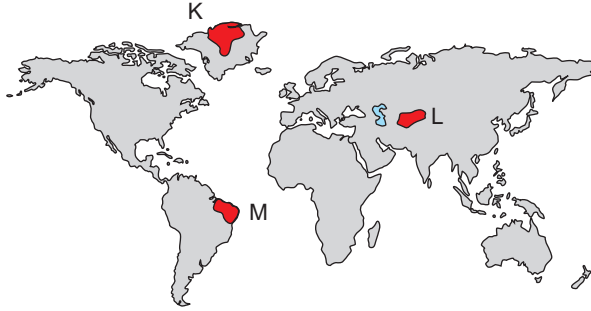
Mete : Toprağın verimli olduğu yerlerde bitki örtüsü ve buna bağlı olarak hayvan sayısı fazladır.

şeklinde cevap vermiştir.

Buna göre öğrencilerden hangilerinin verdiği cevaplar doğrudur?

- A) Yalnız Asya
B) Asya ve Aysu
C) Asya ve Mete
D) Aysu ve Mete
E) Asya, Aysu ve Mete

8. Aşağıdaki haritada üç farklı bölge renklendirilerek gösterilmiştir.

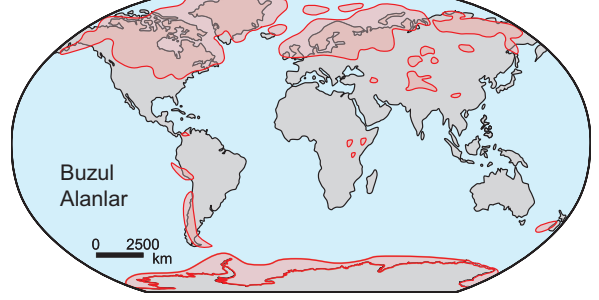
Bu bölgedeki biyomlarla ilgili;

- I. K' nin bulunduğu alanda iğne yapraklı ormanlar ile kurt, samur, vizon, geyik, vaşak, boz ayı gibi hayvanlar yaşar.
II. L' nin bulunduğu bölgede ilkbahar yağışlarıyla yeşeren bozkır bitki örtüsü ile yabani at, kurt, çakal, tavşan gibi hayvanlar bulunur.
III. M' nin bulunduğu alanda yağışlı dönemde yeşeren uzun boylu otlar ile aslan, kaplan, gergedan, su aygırı, antilop, zebra gibi hayvanlar bulunur.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

9. Aşağıdaki haritada Würm Buzul Devri'nde kıtalar üzerindeki buzul alanları gösterilmiştir.

Haritadaki bilgilere göre;

- I. Kanada'nın kuzeyi ve İskandinav Yarımadası bitki yaşamına uygun değildir.
II. Buzul alanları Ekvator' a doğru yaklaşmıştır.
III. Buzullar sadece yükseltinin fazla olduğu alanlarda etkilidir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

10. Aşağıdaki tabloda bazı biyomlar ve biyomlarda yaşayan bitki ve hayvanlar verilmiştir

Biyom	Bitkileri	Hayvanları
---	Çam, köknar, ladin gibi soğuğa dayanıklı bitkiler	Kurt, samur, vizon, kunduz, karibu
---	Zeytin, keçiboynuzu, defne, mersin, kekik	Yaban koyunu, yaban keçisi, çakal, tilki, kokarca
---	Kısa olan yaz aylarında yeşeren cılız ot, liken ve yosunlar	Kutup ayısı, kutup tilkisi, ren geyiği, misk öküzü
---	Bünyelerinde su depolayabilen dikenli ve küçük yapraklı bitkiler	Deve, tilki, akrep, yılan, kertenkele

Buna göre tabloda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilemez?

- A) Tundra
B) Çalı
C) Çöl
D) Savan
E) İğne yapraklı orman

1. Biyosferde birbirleri ile sürekli etkileşim halinde olan canlı ve cansız unsurların oluşturduğu bütüne ---- denir.

Açıklamada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Botanik B) Popülasyon C) Ekoloji
D) Ekosistem E) Zooloji

2. Aşağıdaki tabloda ekosistemleri oluşturan bazı öğeler ve ait olduğu unsurlar eşleştirilirken hata yapılmıştır.

Öge	Fiziksel unsur	Kimyasal unsur	Canlı unsur
Mikroorganizmalar			✓
Rüzgâr	✓		
Yağ			✓
Mantar		✓	
Oksijen		✓	

Buna göre hatanın giderilmesi için tablodaki öğelerden hangilerinin yerleri değiştirilmelidir?

- A) Mikroorganizmalar - Rüzgâr
B) Mikroorganizmalar - Yağ
C) Rüzgâr - Oksijen
D) Yağ - Mantar
E) Mantar - Oksijen

3. I. Orman yangını
II. Fotoliz
III. Nitrifikasyon
IV. Volkanik patlamalar

Yukarıda verilen durumlardan hangilerinin gerçekleşmesi hâlinde atmosferdeki karbon oranı artar?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

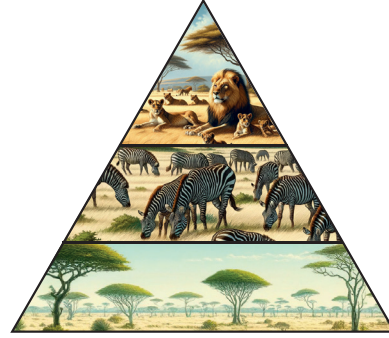
4.

Haritada numaralanmış alanların hangilerinde üreticiler daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda bir bölgeye ait besin zincirindeki bazı canlılar verilmiştir.

Bu besin piramidi aşağıda verilen biyomlardan hangisine aittir?

- A) Savan B) Çöl C) Çalı
D) Ilıman çayırlar E) Yaprak döken orman

6. Atmosferde bulunan gazların yaklaşık %21'ini oksijen oluşturmaktadır.

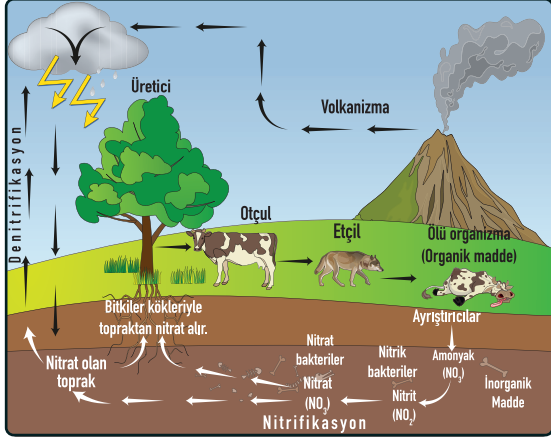
Bu oran;

- I. yeşil bitkilerin fotosentez yapması,
II. organik maddelerin oksidasyonu,
III. atmosferdeki su buharının fotolizi

durumlarından hangilerinin gerçekleşmesi sonucunda artar?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

7. Aşağıdaki görselde madde döngülerden biri gösterilmiştir.

Bu madde döngüsü aşağıdakilerden hangisidir?

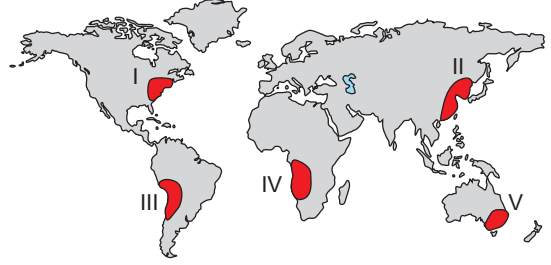
- A) Karbon döngüsü
- B) Azot döngüsü
- C) Oksijen döngüsü
- D) Su döngüsü
- E) Fosfor döngüsü

8. Güneşten gelen enerjiyle birlikte yeryüzündeki sular I ile bitki ve hayvanlardaki sular ise II ile atmosfere su buharı şeklinde karışır. Atmosfere karışan su buharı daha sonra yükselerek soğur ve yoğunlaşma gerçekleşir. Yoğuşan hava kütlesi de yağış olarak yeryüzüne düşer. Yağışlarla birlikte okyanuslar, denizler, göller, akarsular, buzullar ve yer altı suları oluşur.

Yukarıda verilen madde döngüsünde boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II
A) nitrifikasyon	denitrifikasyon
B) terleme	buharlaştırma
C) fotosentez	fotoliz
D) buharlaşma	terleme
E) fotoliz	nitrifikasyon

9.

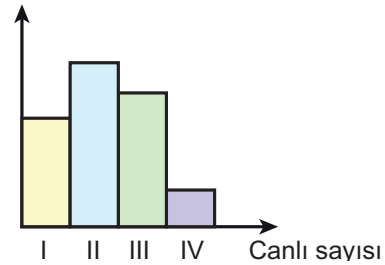
Haritada numaralanmış bölgelerden hangileri beşeri faaliyetlere bağlı atmosferdeki karbon oranının daha fazla artmasına neden olmaktadır?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve IV
- D) III ve V
- E) IV ve V

10. Azot döngüsü ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Canlılar atmosferde bulunan azotu doğrudan kullanabilir.
- B) Atmosferi oluşturan gazların yaklaşık %78'i azottur.
- C) Denitrifikasyon olayı sonucunda azot atmosfere karışır.
- D) Atmosferdeki azot; kozmik radyasyon, yıldırım, şimşek ve volkanik patlamalar ile ekosisteme girer.
- E) Baklagiller üretimi ile topraktaki azot oranı artar.

11. Aşağıdaki grafikte bir ekosistemde bulunan bazı canlıların sayıları verilmiştir

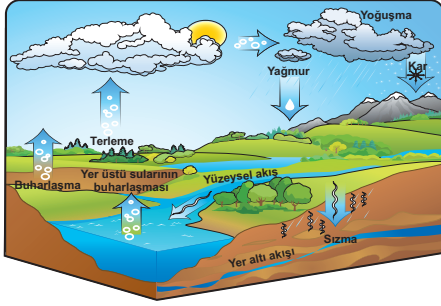

Grafikte verilen canlılar aşağıdakilerden hangisi olabilir?

I	II	III	IV
A) Ot	Yılan	Fare	Kartal
B) Kartal	Ot	Yılan	Fare
C) Yılan	Fare	Kartal	Ot
D) Ot	Fare	Yılan	Kartal
E) Yılan	Ot	Fare	Kartal

1. Aşağıda madde döngülerden birine ait görsel verilmiştir.

Bu madde döngüsü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Su döngüsü
B) Karbon döngüsü
C) Kayaç döngüsü
D) Oksijen döngüsü
E) Azot döngüsü
2. Ekosistemi oluşturan cansız ögeler fiziksel ve kimyasal ögeler olmak üzere ikiye ayrılır.

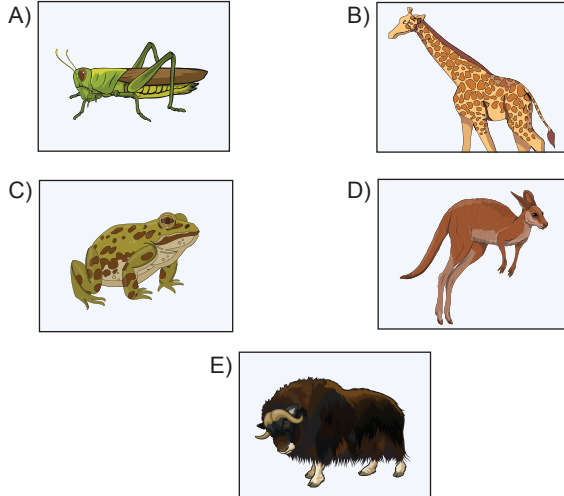
Buna göre ;

- I. oksijen,
II. ışık,
III. karbonhidrat,
IV. protein

unsurlarından hangileri ekosistemi oluşturan kimyasal ögeler içinde yer alır ?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) I, III ve IV
E) II, III ve IV

3. Aşağıda verilen canlılardan hangisi besin zincirinde farklı bir beslenme seviyesinde yer alır?

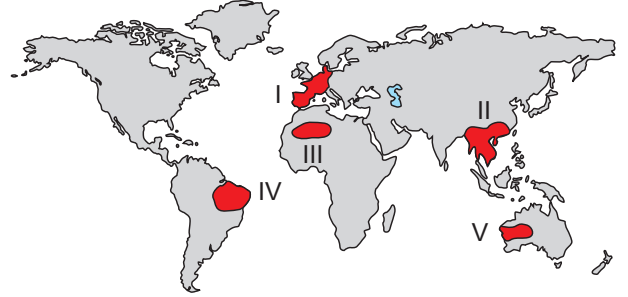

4. Doğadaki bitki ve hayvan atıkları ayrıştırılarak amonyağa dönüştürülür. Amonyağın nitrat tuzlarına dönüşmesine I, topraktaki azotun atmosfere geri dönmesinede II denir.

Açıklamada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

I	II
A) fotoliz	oksidasyon
B) denitrifikasyon	nitrifikasyon
C) terleme	buharlaşma
D) yanma	denitrifikasyon
E) nitrifikasyon	denitrifikasyon

- 5.

Su kaynaklarının sınırlı olduğu sıcak ve kurak bölgeler, ekosistemlerin gelişimini olumsuz etkiler.

Bu duruma haritada numaralanmış alanlardan hangileri örnek verilebilir?

- A) I ve II
B) I ve IV
C) II ve IV
D) III ve IV
E) III ve V

6. Ekosistemleri oluşturan cansız unsurlar fiziksel ve kimyasal unsur olmak üzere ikiye ayrılır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi fiziksel unsurların ekosistemi etkilediğine örnek gösterilemez?

- A) Ekvator çevresinde ışık isteği fazla olan ağaçların daha uzun olması
B) Çöllerde su isteği az olan kurakçıl bitkilerin yetişmesi
C) Akarsulara yakın olan bölgelerde canlı çeşitliliğinin fazla olması
D) Rüzgârların bitkilerin tohum ve polenlerini uzak mesafelere taşınması
E) Nemli ve sıcak bölgelerde ayrıştırıcıların daha fazla olması

7.

Sanayileşme ve nüfusun fazla olduğu yerlerde insanların madde döngülerine etkisi daha fazladır.

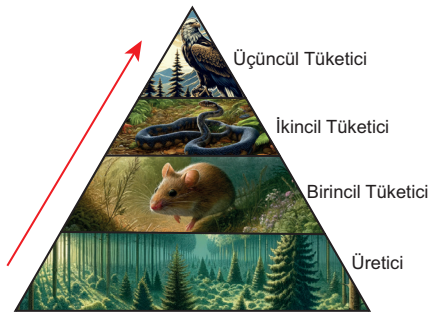
Buna göre haritada numaralanmış alanlardan hangilerinde bu etki daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve V
D) III ve IV E) IV ve V

8. Aşağıda verilen olaylardan hangisinin gerçekleşmesi durumunda atmosferdeki karbon azalır?

- A) Fosil yakıtların oluşması
B) Canlıların solunum yapması
C) Ölen organizmaların çürüyerek ayrışması
D) Karbonatlı kayaçların çözülmesi
E) Volkanik patlamalar yaşanması

9.

Yukarıda verilen besin piramidinde ok yönünde gidildiğinde;

- I. birey sayısı,
II. enerji miktarı,
III. biyokütle,

özelliklerinden hangileri azalır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Doğal süreçler içerisinde karbon, azot, su, oksijen gibi maddeler canlı ortam ile cansız ortam arasında sürekli döngü hâlinindedir. İnsan müdahalesi olmadığı sürece döngüler çok yavaş gerçekleşir.

Aşağıda verilen olaylardan hangileri bu döngülerin bozulmasına daha fazla neden olmuştur?

- A) Tarımın başlaması
B) Sanayi Devrimi
C) İlk alet yapımı
D) Coğrafi keşifler
E) Ateşin bulunması

11. 11. sınıf öğrencisi Berkay'ın sınavda cevapladığı coğrafya sorularından biri aşağıda verilmiştir.

Özellik	Doğru	Yanlış
Hidrosferdeki karbon litosfere göre daha fazladır.		✓
Orman yangınları sırasında atmosferdeki oksijen miktarı azalır.	✓	
Nitrifikasyon olayı ile atmosferdeki azot artar.	✓	
Canlıların solunumu ile biyosferdeki karbon atmosfere geçer.	✓	
Fosil yakıtların kullanımı ile karbon açığa çıkar.	✓	

Bu sorudan Berkay kaç puan almıştır? (Her doğru cevap 2 puandır)

- A) 2 B) 4 C) 6 D) 8 E) 10

12. Aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin üretilmesi topraktaki azot miktarını artırır?

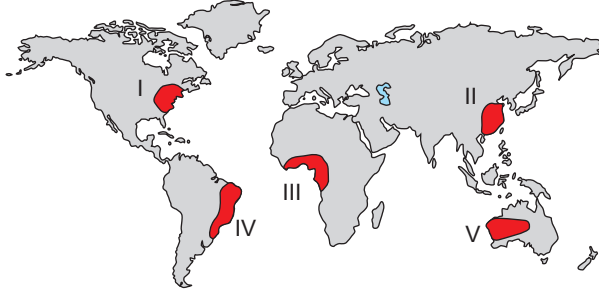
- A) Tahıllar
B) Baklagiller
C) Yağ bitkileri
D) Turunçgiller
E) Sebze

1. Aşağıdakilerden hangisi karasal su ekosistemlerinden biri değildir?

- A) Nil Nehri
- B) Sultan Sazlığı
- C) Aral Gölü
- D) Baltık Denizi
- E) Keban Barajı

2.

Haritada numaralanmış alanlardan hangisinde karasal su ekosistemleri daha azdır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

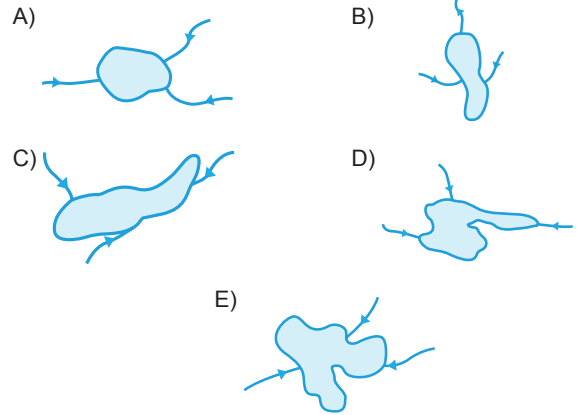
- 3.
- I. Kurbağa
 - II. Nilüfer
 - III. Ahtapot
 - IV. Balina

Yukarıda verilen canlılardan hangileri göl ekosistemlerinde yaşar?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Göl ekosistemlerinde, gölün kimyasal özelliği (tatlı, tuzlu, sodalı olması) gölde yaşayan canlıları doğrudan etkiler. Suları tatlı olan göllerde yaşayan canlı sayısı tuzlu ya da acı olan göllere göre daha fazladır.

Buna göre aşağıda verilen göllerin hangisinde canlı sayısı ve çeşidinin daha fazla olması beklenir?

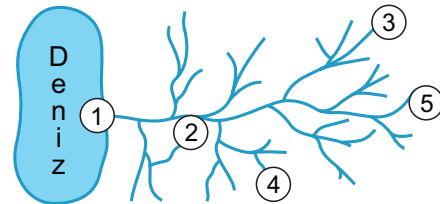

5. Sanayileşme ve nüfusun fazla olduğu yerlerde beşeri faaliyetler sonucunda akarsulara karışan yabancı maddelerin fazla olması akarsu ekosistemlerini olumsuz etkilemektedir.

Bu durum aşağıda verilen akarsulardan hangisinde ekosistemleri daha az etkilemektedir?

- A) Aras
- B) Sakarya
- C) Seyhan
- D) Ergene
- E) Büyük Menderes

6. Aşağıda bir akarsuyun havzasındaki bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

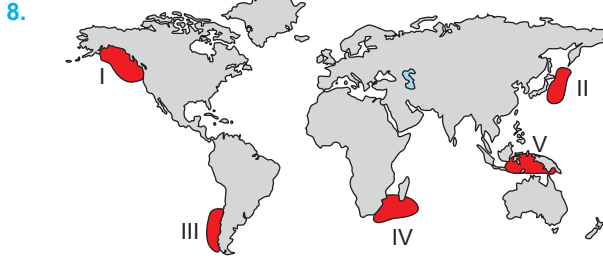
Numaralanmış alanlardan hangisinde su ekosistemine ait canlı çeşidi ve sayısı daha fazladır?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

7. ---- 2 Şubat 1971 yılında sulak alanların korunması ve akılcı kullanımı için imzalanmıştır. Su Kuşlarının Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşme olarak bilinen antlaşmaya Türkiye 1994 yılında taraf olmuştur.

Parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Cenevre Sözleşmesi
B) Ramsar Sözleşmesi
C) Habitat Konferansı
D) Paris Antlaşması
E) Kyoto Protokolü

Haritada numaralanmış alanlardan hangisinde okyanusların vahası olarak adlandırılan mercan resifleri daha fazla görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Karasal su ekosistemleri ile ilgili;

- I. Bataklıklarda su, çok sık olduğu için canlı yaşamına elverişli değildir.
II. Gideğeni olan göllerde biyoçeşitlilik fazladır.
III. Tarımsal ilaçların göl ya da bataklıklara karışması ekosistemlere zarar vermektedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

10. Aşağıdakilerden hangisi Ramsar Sözleşmesi'ne bağlı olarak koruma altına alınan alanlardan biri değildir?

- A) Yumurtalık Lagünleri (Adana)
B) Kızılırmak Deltası (Samsun)
C) Meke Maarı (Konya)
D) Hazar Gölü (Elazığ)
E) Uluabat Gölü (Bursa)

11.

Haritada numaralanmış alanlardan hangisinde insanların su ekosistemlerine verdiği zarar daha fazladır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Tuzlu su biyomlarında canlıların büyük bölümü deniz yüzeyinden 0-200 metre aralığında yaşar. 200 metreden daha derin alanlarda ise canlı sayısı ve çeşidi azalır.

Buna göre 200 metreden daha derin alanlarda canlı sayısı ve çeşidinin azalmasında;

- I. güneş ışınlarının etkisinin azalması,
II. basıncın artması,
III. besin miktarının azalması

faktörlerinden hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

1. I. Mariana Çukuru
II. Akdeniz
III. Baltık Denizi
IV. Büyük Okyanus

Yukarıda verilen su ekosistemlerindeki canlı çeşidi ve sayısının en fazla olandan en aza doğru sıralanışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I - III - II - IV
B) I - II - III - IV
C) II - III - I - IV
D) IV - III - II - I
E) IV - II - III - I

2. Aşağıdaki tabloda bazı su ekosistemleri ve içinde bulunduğu denizel ve karasal ekosistemler eşleştirilmiştir.

	Su ekosistemi	Denizel su Ekosistemi	Karasal Su Ekosistemi
I	Basra Körfezi		✓
II	Atlas Okyanusu	✓	
III	Nil Nehri		✓
IV	Karayip Denizi	✓	
V	Baykal Gölü		✓

Bu eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Atlas Okyanusu'nda sıcak ve soğuk okyanus akıntılarının karşılaştığı alanlarda biyoçeşitlilik fazladır.

Bu durumun nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuzluluk oranının azalması
B) Plankton adı verilen bitkisel ve hayvansal tek hücreli canlıların fazla olması
C) İklim koşullarının canlı yaşamına daha uygun olması
D) Yağış miktarının su seviyesini artırması
E) Balıkların göç yollarında yer alması

4. Akarsu ekosistemlerinde canlı sayısının kaynak kesiminde az olmasında;

- I. eğimin fazla olması,
II. su sıcaklığının düşük olması,
III. akarsu akış hızının yüksek olması

durumlarından hangileri etkilidir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

5. "Su ekosistemleri üzerinde insan faaliyetleri doğrudan etkilidir." diyen bir bilim insanı bu durumu açıklamak için aşağıdaki örneklerden hangisini veremez?

- A) Akarsu üzerine yapılan barajların bazı balık türlerinin göç etmesini engellemesi
B) Süveyş Kanalı'nın açılması ile Akdeniz ile Kızıldeniz arasında canlı geçişlerinin yaşanması
C) Sanayi atıklarının akarsu ve göllere dökülmesi ile canlı sayısının azalması
D) Göl ve barajlara yeni balık türlerinin eklenmesi
E) Sıcak denizlerde yer alan mercanların simbiyotik (birlikte yaşayan) bir hayat sürmesi

6. Gideğeni olan tatlı suya sahip göller biyoçeşitlilik yönünden zengindir.

Buna göre;

- I. Tuz,
II. Manyas,
III. Beyşehir,
IV. Van

göllerinden hangileri biyoçeşitlilik yönünden daha zengindir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

7. Aerosol adı verilen tuz kristalleri okyanus ve denizlerde meydana gelen dalgalar ile patlayan hava kabarcıkları ile atmosfere geçer. Bu tuz kristalleri canlı yaşamına büyük fayda sağlar.

Bu faydalar arasında;

- I. Su buharı ile birleşerek asit yağışlarını oluşturur.
- II. Bulut oluşumunu sağlayarak yağış oluşumunu hızlandırır.
- III. Yağışlarla yeryüzüne inerek toprağın gerekli mineralleri almasını sağlar.

durumlarından hangileri yer alır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

8. Türkiye; Avrupa, Kuzey Afrika, Batı Asya ve Sibiry arasında bulunan dört önemli kuş göç yolundan ikisi arasında yer almaktadır.

Türkiye'nin bu özelliğe sahip olmasında ;

- I. sulak alanların geniş yer tutması,
- II. bulunduğu coğrafi konumun etkisi,
- III. ortalama yükseltilerin fazla olması,
- IV. nüfus miktarının fazla olması

faktörlerinden hangileri etkili olmuştur?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Su ekosistemleri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Okyanuslarda Ekvator'a yakın olan yerlerde biyoçeşitlilik fazladır.
- B) Göllerde kıyıya yakın olan yerlerde organik madde fazla olduğundan canlı çeşidi fazladır.
- C) Okyanus ve denizlerde kıyıya uzak olan açık denizlerde canlı çeşidi fazladır.
- D) Akarsularda eğim kırığı ve şelalelerin bulunduğu yerlerde biyoçeşitlilik azdır.
- E) Akarsular tarafından göllere taşınan kilin çok olması akarsu ekosistemlerini olumsuz etkiler.

10. Aşağıda verilen sulak alanlardan hangisinin oluşumunda **volkanizma etkili olmuştur?**

- A) Manyas Gölü (Balıkesir)
- B) Nemrut Kalderası (Bitlis)
- C) Kuyucuk Gölü (Kars)
- D) Kızören Obruğu (Konya)
- E) Akyatan Gölü (Adana)

11. Aşağıda bir sulak alana ait bazı özellikler ve Türkiye haritasında 5 alan renklendirilerek gösterilmiştir.

- Amik gölü 1975 yılında kurutularak tarım alanına dönüştürüldü. Bunun sonucunda gölde yaşayan endemik tür olan yılan boyun kuşunun nesli tükendi. Bazı kuşların üreme alanı yok oldu. Bölgede yaşayan ve geçimini gölden sağlayan 70 köyün ekonomik ve sosyal yaşamı değişti.

Parçada sözü geçen sulak alan haritada numaralanmış alanlardan hangisinde yer almaktaydı?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Akarsuların denize döküldüğü ağız kısımlarında biyoçeşitlilik fazladır.

Buna göre;

- I. haliçli kıyılar,
- II. delta alanları,
- III. fiyortlu kıyılar,
- IV. wattlı kıyılar

alanlarından hangilerinde biyoçeşitlilik daha fazladır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV